

Valtakunnallinen toimenpidekokonaisuus	Erityistavoite 9.1. Siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen 4.1 Osuvaa osaamista
Yhteyshenkilö (koordinaatio tms. hankkeen yhteyshenkilö ja rahoittajan vastuhenkilö)	Rahoittava viranomainen Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, yhteyshenkilöt: Henri Helander ja Marika Lindroth. Koordinoivien hankkeiden yhteyshenkilöt: Sanna Pensonen, Opetushallitus (Sujuvat siirtymät), Mika Sihvonen, Tampereen yliopisto (Taito-ohjelma)
Vastuullinen hallinnonala ja ministeriön vastuhenkilön yhteystiedot	Opetus- ja kulttuuriministeriö: Ulla-Jill Karlsson (Sujuvat siirtymät), Päivi Bosquet (Korkeakoulusta työelämään), Erno Hyvönen (Taito-ohjelma), Päivi Bosquet (Taito-ohjelma) ja Ulla-Jill Karlsson (Osuva ohjaus)
Toteutusaika	2014–2021

Toimenpidekokonaisuuden toteutuskatsaus 15.11.2018

Toimenpidekokonaisuudessa on valikoiduin toimin pyritty lisäämään koulutukseen osallistumista, lyhentämään opiskeluaikoja ja pidentämään työuria sujuvoittamalla koulutuksen ja työelämän sisäisiä ja välisiä siirtoja ja kehittämällä aliedustettujen ryhmien osaamista ja perustaitoja.

Toisella asteella koulutuksen järjestäjät ovat luoneet keskinäiseen yhteistyöhön perustuvia valtakunnallisia siirtymävaiheiden palveluita ja toimintamalleja. Sujuvat siirtymät -verkosto kattaa 14 valtakunnallisen hankkeen lisäksi kymmeniä alueellisia hankkeita. Hyviä tuloksia ja uusia palveluja on syntynyt etenkin perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen nivelvaiheeseen ja koulutukseen kiinnittymiseen, henkilökohtaistamiseen, yksilöllisiin opintopolkuihin, keskeyttämisen ehkäisemiseen sekä valmistumisvaiheeseen sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymiseen. Esimerkiksi AAVA-hankkeessa on luotu Euroopan komission palkitsema Avoimet ammatilliset opinnot -palvelu.

Sujuvien siirtymien kehittämistyötä tukee koordinaatiohanke ZOOMI, joka on mahdollistanut valtakunnallisten ja alueellisten hankkeiden verkostosuhteiden syntymistä ja tuonut näkyväksi tuotetut tulokset. Arvioitilaisuuksia järjestämällä se on ohjannut hankkeita panostamaan hyvien käytäntöjen mallintamiseen ja tuotteistamiseen, mikä on edistänyt tulosten juurruttamista. Hyviä käytäntöjä on dokumentoitu 143 kpl Arjen arkkiin. Valtakunnallisesti on yhä tarvetta muun muassa NEET-nuorten tukeen sekä keskeyttävän opiskelijan opintoihin palaamiseen liittyville toimintamalleille.

Korkeakoulut ovat vahvistaneet valmiuksiaan ja kehittäneet palvelujaan opiskelijoidensa työllistymisen edistämiseksi. Huomio on ollut siinä, että opiskelijat saisivat tasavertaisesti hyvät lähtökohdat työmarkkinoille jo opiskeluaikana. Työssäkäynnin opinnollistamisen ja harjoitteluprosessien uusien valtakunnallisten käytänteiden avulla opiskelijoille on voitu tarjota ammatillista kehittymistä edistäviä joustavampia tapoja opinnoissa ja työuralle etenemiseen. Vahvasti on uudistettu myös korkeakoulutettujen uraseurannan sisältöjä, valtakunnallista toteutusta ja käyttöä työllistymisen tukena. Esimerkiksi töissä.fi-verkkopalvelu on saavuttanut suosion opiskelijoiden ja ohjaajien keskuudessa. Lisäksi on kehitetty uusia palveluja sosiaalisen median hyödyntämiseen sekä enemmän tukea tarvitsevien opiskelijoiden oman osaamisensa tunnistamiseen ja soveltamiseen työllistymisen tukena.

Toimenpidekokonaisuudessa on myös varmistettu Ohjaamojen palvelukykyä. TESSU-hankkeen valmennuksilla on tuettu 36 Ohjaamon monialaista yhteistyö- ja ohjausosaamista, ja valmennettu

yli 800 henkilöä. Rääätälöidyt valmennukset ovat vaikuttaneet merkittävästi monialaisen työkulttuurin syntymiseen ja palvelun laatuun. Samalla on kehitetty monialaista yhteistyö- ja ohjausosaa- mista mittaavia ja tukevia menetelmiä, jotka edistävät monialaisen työkulttuurin kehittymistä.

Toimenpidekokonaisuudessa on myös kehitetty toimintamalleja heikot perustaidot (luku-, numero- ja tieto- ja viestintätekniiset perustaidot) omaavien aikuisten koulutuksessa ja työelämässä tarvitse- mien perustaitojen parantamiseen (TAITO-ohjelma). Kohderyhminä ovat olleet etenkin ammatillisessa koulutuksessa opiskelevat, mutta myös koulutuksessa aliedustetut ryhmät ja työssä olevat. Opetus- ja ohjaushenkilöstöä erityisesti toisella asteella on koulutettu perustaitopuutteiden havaitsemiseen ja perustaitojen kehittymisen tukemiseen. Myös työorganisaatioissa on parantunut tieto aikuisten perustaitojen merkityksestä työssä erityisesti silloin, kun aikuisella on oppimisvaikeuksia.

Perustaitojen kehittämisessä valtakunnallinen TAIKOJA-koordinointihanke on tarjonnut hankkeille keskeisiä toiminnan tehostamistyökaluja, kuten julkaisukanavia ja vaikuttamismahdollisuuksia yhteisten julkaisujen, työpajojen ja seminaarien myötä. Koordinointihanke on laatinut verkkojulkai- suja, joissa hankkeet tuovat esiin kehittämistyönsä tuloksia. Hankkeet ovat verkostoituneet kansal- lisesti ja toimijat ovat monipuolisesti tietoisia hankeverkoston parhaista käytännöistä, sekä myös kentän haasteista. Valtakunnallisessa verkostossa hankkeet ovat voineet peilata omaa kehittämis- työtä osana laajempaa kokonaisuutta ja ne ovat päässeet pilotoimaan toimintaa erilaisissa ympä- ristöissä ja tekemään erilaisia variaatioita toiminnasta, mikä on auttanut muokkaamaan niiden so- vellettavuutta erilaisiin käyttöympäristöihin ja erilaisille asiakassegmenteille.

Hankkeissa tuotetut toimivat mallit ovat osittain jo hankkeen toteutusaikana siirtyneet osaksi perus- toimintaa. Zoomi-hanke on koonnut kattavan materiaalipankin, jonka kautta Sujuvat siirtymät -toi- mintaan voi tutustua myös hankerahoituksen päättymisen jälkeen (www.arjenarkki.fi). Taito-ohjel- massa on panostettu myös tuotteistamisosaamiseen, jotta hankkeiden pilotoinnit ja käytännöt on kyetty saattamaan osaksi paitsi mukana olevien organisaatioiden normaalia toimintaa, myös laa- jemmin ([Taito-hankejulkaisu](#)).

Hankkeiden toteuttajina ovat mm. keskeiset ammatillisen koulutuksen järjestäjät, lähes kaikki Suo- men korkeakoulut sekä muut oleellisesti kehittämiskokonaisuuksiin liittyvät toimijat. Hankkeet to- teutetaan aluerajat ylittävinä yhteishankkeina, joiden vaikutukset ovat valtakunnallisia. Valtakunnal- liset hankkeet rakentuvat aina alueiden muihin kehittämisprosesseihin tukien ja hyödyntäen alueel- lista työelämä- ja yritys yhteistyötä.

Sujuvat siirtymät -verkosto on tuottanut synergiaetuja niin valtakunnallisille kuin alueellisille hank- keille, joista suuri osa on konkreettisesti yhteistyössä keskenään ja mm. Ohjaamojen kanssa.

Linkkejä toimenpidekokonaisuudesta kertoville verkkosivuille

Rakennerahastot.fi, [Zoomi](#), [Arjen arkki -menetelmäpankki](#), [Avoimet ammatilliset opinnot.fi](#), [Uraseurannat](#), [Töissä.fi](#), [TYYLI](#), [Verkkovirta](#), [KILKAS](#), [Sometaduuniin](#), [TESSU](#), [OSMO](#), [URAA](#), [TAIKOJA](#), [Työelämän ICT-aidot kaupan alalla](#), [Osallisena verkossa](#), [Oppimisvaikeuksista työpai- kan osaamisvalmiuksiin](#)

Toimenpidekokonaisuuden hankkeet listattuna RR-tietopalvelussa: [Sujuvat siirtymät -koko- naisuus](#), [Korkeakoulusta työelämään -kokonaisuus](#), [Osuva ohjaus -kokonaisuus](#), [Taito-ohjelma](#)